

Stevensweert moet vluchten

Voordracht dodenherdenking 4 mei 2017 door Dien Mueters

Mijn oma heet Dily Mueters-Richter en woonde ten tijde van de oorlog in het ouderlijk huis café Richter. Ze was 10 jaar oud toen de oorlog uitbrak. Ze heeft het dagboek geschreven op het eind van de oorlog, toen ze 14 jaar oud was.

De titel van het stuk uit het dagboek is:

Stevensweert moet vluchten - 7 mei 1945

Het was een mooie zondagmiddag in de maand september 1944. Daar rollen een stuk of 10 Duitse auto's het dorp in. In het anders zo stille dorp is een gedruis en lawaai. Bevelen worden gegeven en opgevolgd. De vrouwen lopen allen naar buiten en de jongens zien men achter door de poortjes wegsluipen of door de ramen springen om toch maar gauw genoeg weg te komen, want fluisterend gaat het door het dorp: "De Groene Politie". De mensen waren er maar wat bang voor, want het waren echte beulen.

De volgende ochtend vertrokken de Duitsers om 5 uur. De mensen meenden dat nu toch wel gauw de Engelsen hier zouden zijn, maar een dag later kwamen weer nieuwe soldaten. Die roofden alles wat ze krijgen konden, alle mensen moesten de fietsen wegstoppen. Maandagavond begonnen de granaten te vallen, de eerste vielen op de koewei. In de nacht die volgde zaten we bij de schoenmaker in de kelder. Dinsdagmorgen zei moeder dat we maar wassen moesten, dan waren we daar klaar mee. De was hing juist op de zolder, toen de eerste granaten in het dorp vielen. Wij spoedden ons naar de kelder. Langer dan een half uur bleven ze vallen.

Eindelijk hielden ze op met vallen en allen spoedden we ons naar buiten om te kijken. Maar wat schrokken we, bij ons was alles stuk, de gevel was half weg en op het dak was er ook een ontploft. De ramen waren allen stuk en daarom gingen ze planken voor de ramen timmeren. De stoelen, de banken, de tafels, de glazen en alles wat in het café was, werd naar achteren gedragen. Toen gingen we eens kijken hoe het in het dorp was. In de Rulkensstraat waren er ook veel gevallen. Als wij op de wal stonden, konden we de Partisanen zien staan. Dit waren jongens van België die zich vrijwillig gemeld hadden. Die riepen, dat we naar huis moesten gaan, want direct vielen weer granaten. Alle mensen spoedden zich naar huis. Wij waren juist weer in de kelder, toen de granaten vielen. Het regende granaten.

Na een half uur was het wat minder. Onze hulp kwam eens kijken of ze moest gaan melken. Mijn zus wou ook meegaan, moeder vond dat niet goed, maar toen ze bleef zeuren mocht ze mee. Er vielen nu geen meer. Daar kwam mijn zus aanlopen: "De Engelsen, De Engelsen!" riep ze. Wij stormden allen naar buiten. De Partisanen kwamen juist langs. Ze werden bestormd door het volk. Maar ineens een gefluit en BAM! daar viel een granaat midden in het dorp. Het waren Duitse. Nu was het buiten heel gevaarlijk, want de Duitsers waren nog niet helemaal weg. Er vielen nu afwisselend Duitse en Engelse granaten.

's Avonds hield het even op, zodat we gauw een boterham konden eten, maar na een uurtje begon het weer. We durfden niet uit de kelder te komen. Voor de kinderen werden op de grond dekens gelegd, het was maar een kelder die erg klein was. Zo zoetjes aan was ik in slaap gedommeld, na een uur geslapen te hebben schrok ik weer wakker door een geweldige slag en bovendien had ik het verschrikkelijk koud, want het was een stenen vloer en we hadden maar weinig dekens. Die nacht heb ik niet meer geslapen.

Het was acht uur, toen we eens buiten gingen kijken want er vielen nu geen granaten meer. Een was juist op de dakgoot ontploft en een voor de stoep. De planken, die we voor de ramen hadden getimmerd, waren helemaal weggeslagen. Ze werden maar weer eens dichtgetimmerd. We mochten van moeder niet meer naar huis gaan, dat was veel te gevaarlijk. 's Middags toen we juist aan het eten waren, kwam een dorpsgenoot binnenlopen. Ze schreeuwde: "We moeten evacueren, we moeten evacueren".

Vervolgens word in het dagboek van mijn oma uiteengezet hoe ze moesten evacueren naar het Bilt, naar Maasbracht, vervolgens naar Echt, het Hingen en Susteren. Hierbij legt mijn oma uit dat ze spullen moesten ingraven om te behouden, de dagen langzaam in de kelder voorbij gingen; en de verveling toesloeg. Bezittingen zoals koeien werden afgenomen en mijn oma verteld over hoe dorpsgenoten stierven door granaten. Maar dan, na al die dagen van huis te zijn, werd op 17 januari Susteren bevrijd. Ik ga door met wat oma hierover schreef.

Met een verbluft gezicht staarden we elkaar aan. Eindelijk drong het tot ons door. Toen begonnen we door de kamer te dansen en te springen. Mijn tante, die juist binnen kwam, begreep er niets van, maar daar kwam nog iemand binnenlopen die riep ook al "Wij zijn vrij!". We waren nog aan het dansen, toen buiten de tanks langs kwamen rollen. Gauw liepen we kijken. We hoorden dat Stevensweert ook vrij was. Vlug gingen we pakken. Het was 21 januari om twee uur, toen we vertrokken naar ons dierbaar dorpje, om een andere en veel betere tijd tegemoet te gaan.